

BUDOWNICTWO - ŚRODEK NA KRYZYS I SZANSA NA ROZWÓJ

Rezolucja X Kongresu Związku Zawodowego „Budowlani” w sprawie polityki budowlanej państwa i rynku pracy w budownictwie

Budownictwo w Polsce w ciągu minionego 30-lecia generowało średnio 8% PKB i miało ogromny wpływ na działalność wielu innych sektorów gospodarki. Budownictwo to bardzo duży rynek pracy, mający także decydujący wpływ na tworzenie miejsc pracy w powiązanych z nim branżach. To jednocześnie sektor bardzo wrażliwy na wahania koniunkturalne.

Sektor przedsiębiorstw budowlanych jest bardzo zróżnicowany i zatomizowany. Działa w nim niewiele przedsiębiorstw dużych i ogromna, kilkusettyśięczna liczba firm małych i mikro. Nie ulega wątpliwości, że bardzo duży wpływ na funkcjonowanie tego sektora ma państwo – poprzez regulacje prawne, politykę fiskalną, zamówienia publiczne, programy wsparcia (głównie w budownictwie mieszkaniowym i infrastrukturalnym) ale także poprzez politykę społeczną, edukacyjną, regulacje dotyczące migracji itp.

Od 1989 roku podejmowano kilka prób zdefiniowania polityki budowlanej państwa. Żadna z nich nie zakończyła się sukcesem, mimo, że niektóre miały realny, pozytywny wpływ na pobudzenie prywatnej i publicznej aktywności budowlanej. Z dalszych prób definiowania polityki budowlanej zrezygnowano.

Dziś polityka budowlana państwa wyraża się przede wszystkim w regulacjach ustawy Prawo budowlane. Czy to wystarczy?

Związek Zawodowy „Budowlani” zdaje sobie sprawę z trudności związanych z koordynacją i prowadzeniem spójnej polityki budowlanej państwa. Trudności te miały wpływ na niepowodzenie w przygotowaniu Kodeksu budowlanego, obejmującego w założeniu tylko dwa działy – budownictwo i planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. **Budowlana działalność inwestycyjna uzależniona jest od wielu decyzji dotyczących innych działów gospodarki.**

Związek Zawodowy „Budowlani” apeluje do rządu RP, także w przypadku braku decyzji o opracowaniu polityki budowlanej państwa, o **podjęcie działań koordynacyjnych mających na celu merytoryczną ocenę wpływu na budownictwo decyzji, planów i programów przygotowywanych w innych działach:**

- **w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.** W tym obszarze bezpośrednio związanym z budownictwem przez wiele lat nagromadziły się zaniedbania, których rezultatem jest chaos planistyczny, szczególnie na poziomie regionalnym i lokalnym. Na uwagę zasługuje także niedostateczny nadzór urbanistyczny, skutkujący w wielu wypadkach niekontrolowanym, często nieracjonalnym rozwojem przestrzeni miejskich;

- **w zakresie zamówień publicznych.** Nowe prawo zamówień publicznych w dużej mierze dotyczy inwestycji budowlanych. Zdaniem ZZ „Budowlani” nowe PZP ma szansę stanowić bazę dobrych praktyk dla całej działalności inwestycyjnej w budownictwie. Stanie się jednak tak tylko wtedy, gdy przepisy PZP będą przestrzegane zarówno przez zamawiających i wykonawców a realizacja zamówień publicznych na roboty budowlane będzie stale i efektywnie monitorowana przez władze publiczne;

- **w zakresie polityki energetycznej, ochrony środowiska i klimatu.** W ramach programu Zielonego Ładu kształtuje się europejska polityka budowlana. Jej częścią są z jednej strony działania na rzecz zmniejszenia emisyjności budownictwa i przemysłu wyrobów budowlanych, energooszczędności a z drugiej ambitne plany inwestycyjne dla budownictwa traktowanego jako jeden z głównych czynników pobudzenia rozwoju gospodarczego i rewitalizacji rynku pracy w krajach UE. Jest to szczególnie ważne w obliczu zjawisk

kryzysowych związanych z epidemią COVID-19. Uważamy, że Polsce potrzebny jest podobny spójny program, nie deklaracyjny, ale powiązany z alokacją konkretnych środków budżetowych;

- **w zakresie polityki rynku pracy.** Działania związane z planami inwestycyjnymi w budownictwie muszą być powiązane z analizą sytuacji na budowlanym rynku pracy. Wieloletni brak spójnej polityki w zakresie zatrudnienia i zapotrzebowania na kwalifikacje skutkuje chronicznym i systemowym brakiem wykwalifikowanych kadr, co stanowi poważną barierę rozwojową dla polskiego budownictwa.

Związek Zawodowy „Budowlani” w tym zakresie **wzywa do podjęcia działań na rzecz wyeliminowania czarnego rynku zatrudnienia w branży, radykalnego ograniczenia zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, wprowadzenia uzgodnionego w dialogu społecznym systemu taryfikacyjnego wynagrodzeń opartych o poziomy kwalifikacji, wprowadzenia rozwiązań prawnych umożliwiających tworzenie funduszy parytetarnych w budownictwie, skoordynowania polityki migracyjnej w sektorze – także w zakresie mechanizmu rozpoznawania i uznawania kwalifikacji migrantów.**

Związek Zawodowy „Budowlani” apeluje do rządu RP o powołanie stałej struktury koordynującej i analizującej wszelkie działania władz publicznych, które mają wpływ na rynek budowlany, jakość polskiego budownictwa, racjonalność procesu zagospodarowania przestrzennego, przejrzystość systemu zamówień w budownictwie, rynek pracy i przepływy migracyjne oraz wpływ na środowisko i zmiany klimatyczne.

Apelujemy także o szerszą współpracę rządu z organizacjami pracodawców i pracowników budownictwa w rozwiązywaniu kluczowych problemów sektora.

Wzywamy do wznowienia prac Zespołu Trójstronnego ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej przy Ministrze Rozwoju.

W realizacji inwestycji budowlanych błędy na każdym etapie procesu inwestycyjnego są bardzo kosztowne. Czas zdać sobie sprawę z faktu, że błędy w obszarze polityki budowlanej państwa mają niewspółmiernie większy ciężar gatunkowy. Popołniono ich w ciągu minionych 30 lat bardzo wiele. Nie stać nas na nie, szczególnie teraz, gdy tak ważne jest by szybko pobudzić rozwój gospodarczy. **Jednym z najważniejszych sektorów wzrostu w Polsce może i musi być budownictwo i tej szansy nie wolno zaprzepaścić.**

Warszawa, 8 września 2020 r.